
	«ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ	17TR FO 72-20-06	Էջ 1/4
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՌԻՍԿԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ		Խմբագրություն 2	
		Ուժի մեջ է՝ 24.09.2014թ.-ից	

Հաստատվել է
Տնօրինության 10.09.2014թ.
թիվ 01/33/14 որոշում
Տնօրինության նախագահ –
գլխավոր տնօրեն՝
Արտակ Հանեսյան
23.09.2014թ.

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՌԻՍԿԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ

1. Սույն Հայտարարագիրը հանդիսանում է «Արժեթղթերի շուկաներում բրոքերային ծառայությունների մատուցման (կոմիսիայի), բրոքերային հաշիվների սպասարկման պայմանագրի» անբաժանելի մասը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) և ներառում է ռիսկերի նկարագրությունը, որոնք կարող են ի հայտ գալ արժեթղթերի շուկայում գործունեության ժամանակ:
2. Հաճախորդի կողմից սույն Հայտարարագրին ծանոթանալու փաստը հավաստվում է Պայմանագրի ստորագրմամբ: Հաճախորդը գիտակցում և ընդունում է արժեթղթերի շուկայում գործունեության ընթացքում ներքոնշյալ հնարավոր ռիսկերը, ինչպես նաև այլ ռիսկեր, որոնք կարող են ծագել արժեթղթերում ներդրումների ժամանակ:
3. Արժեթղթերում ներդրումները երաշխավորված չեն ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով:
4. Սույն Հայտարարագրի իմաստով արժեթղթերի շուկայում գործունեության ընթացքում «ռիսկեր» հասկացության տակ հասկացվում է որոշակի դեպքերի, իրավիճակների կամ գործընթացների ի հայտ գալու հնարավորություն, որոնք հանգեցնում են կամ կարող են բերել Հաճախորդի ակտիվների կորստի:
5. 3-րդ կետում նշված դեպքերի, իրավիճակների և գործընթացների բազմազանության պատճառով, սույն Հայտարարագրում թվարկված ռիսկերն ամբողջական չեն և չեն բացահայտում ռիսկերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը՝ կապված արժեթղթերի շուկայում ներդրումների հետ: Սույն Հայտարարագրի նպատակը Հաճախորդին օգնելն է հասկանալու համար արժեթղթերի շուկայում ներդրումների հետ կապված ռիսկերը, դրանց ընդունելիության աստիճանի գնահատումը և սեփական ֆինանսական հնարավորությունների ու նպատակների իրական գնահատումը:
6. Սույն Հայտարարագրի նպատակը Հաճախորդին արժեթղթերի շուկայում ներդրումներ կատարելուց հրաժարվելու հորդորը չէ, այլ օգնել Հաճախորդին, ճիշտ գնահատել ռիսկերն այս գործունեության ոլորտում և պատասխանատվության բարձր զգացումով մոտենալ ներդրումային ռազմավարության որոշման հարցերին:

	«ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ	17TR FO 72-20-06	Էջ 2/4
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՌԻՍԿԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ		Խմբագրություն 2	
		Ուժի մեջ է՝ 24.09.2014թ.-ից	

7. Բրոքերը չի երաշխավորում եկամուտների ստացում Հաճախորդի համար, արժեթղթերի շուկայում Հաճախորդի հանձնարարականներով իրականացված գործարքներից: Հաճախորդը ինքնուրույնաբար է որոշում կայացնում արժեթղթերի շուկայում կատարված գործարքների և ներդրումային ռազմավարության ընտրության վերաբերյալ:
8. Արժեթղթերի շուկայում գործարքները կարող են բերել ֆինանսական կորուստների: Նախորդ փորձն ու փորձառությունը չի երաշխավորում ապագայի ֆինանսական արդյունքներ: Այլ անձանց մոտ ֆինանսական հաջողությունները չեն երաշխավորում նույնպիսի արդյունքներ Հաճախորդի համար:
9. Ոչ բավարար ծածկույթով գործարքներով առևտրի (Margin Trading) պայմաններով գործառնությունների իրականացման ընթացքում գնի և փոխարժեքի՝ անգամ համեմատաբար փոքր տատանումները կարող են էապես անդրադառնալ հաճախորդի առևտրային հաշվի վրա, ինչը պայմանավորված է միջոցների փոխառման լծակի էֆեկտով: Շուկայի անբարենպաստ փոփոխությունների դեպքում հաճախորդը կարող է կրել վնասներ, որոնց չափը անսահմանափակ է և կարող է գերազանցել թե բրոքերային հաշվին սկզբնապես մուտքագրված գումարին և ցանկացած այլ լրացուցիչ գումարների, որոնք կարող են մուտքագրվել հաշվին բաց դիրքերի պահպանման համար:
10. Բոլոր ռիսկերի գնահատման, ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման և առևտրային ռազմավարության ընտրության ողջ պատասխանատվությունը կրում է հաճախորդը:

Ներդրումների հետ կապված ռիսկերի նկարագրությունը

Ըստ ներդրողի և ռիսկի աղբյուրի կապի

- **անմիջական** – ռիսկի աղբյուրն իրավական հարաբերություններով ուղղակիորեն կապված է ներդրողի հետ:
- **միջնորդավորված** - ռիսկի աղբյուրն իրավական հարաբերություններով անմիջականորեն կապված չէ ներդրողի հետ, սակայն ռիսկի աղբյուրի մոտ անբարենպաստ հանգամանքների ի հայտ գալն իր ետևից առաջացնում է իրար հաջորդող իրադարձությունների շղթա, որն էլ վերջին հաշվով, բերում է ներդրողի միջոցների և/կամ եկամտի կորստի:

Ըստ ռիսկի գործոնների

- **տնտեսական** - անբարենպաստ տնտեսական իրադարձությունների ի հայտ գալու ռիսկ: Անհրաժեշտ է նշել հետևյալ տնտեսական ռիսկերը՝ տոկոսադրույքի, գործընկերոջ կողմից իր պարտականությունների չկատարում և դրա հետ կապված կորուստներ ներդրողի մոտ, օրինակ՝ դեֆոլտ, արժեթղթերի գնորդի անվճարունակությունը, թողարկողի անվճարունակությունը, բանկի անվճարունակությունը և այլն.

	«ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ	17TR FO 72-20-06	Էջ 3/4
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՌԻՍԿԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ		Խմբագրություն 2	
		Ուժի մեջ է՝ 24.09.2014թ.-ից	

- **իրավական** փոփոխությունների ռիսկ՝ արժեթղթերում ներդրումներից հնարավոր կորուստների առաջացում՝ կապված նոր օրենսդրական ակտերի ընդունման կամ էական օրենսդրական ակտերի (այդ թվում նաև հարկային) փոփոխության հետ: Օրենսդրական ռիսկը ներառում է նաև արժեթղթերի շուկայի գործունեությունը կարգավորող իրավական – նորմատիվ ակտերի բացակայությամբ պայմանավորված կորուստների հնարավորությունը
- **սոցիալ-քաղաքական** – պետությունում քաղաքական և տնտեսական արմատական փոփոխությունների ռիսկ (հատկապես երկրի Նախագահի և իշխանական այլ մարմինների փոփոխություն), սոցիալական անկայունության ռիսկ (այդ թվում նաև գործադուլներ), ռազմական գործողությունների ռիսկ, ձեռնարկությունների ազգայնացման ռիսկ, հսկվող ձեռնարկությունների և բնական մոնոպոլիաների գործունեության պետական միջամտության ռիսկ (այդ թվում սակագների կարգավորման ճանապարհով)
- **քրեական** – հակաօրենսդրական գործողությունների հետ կապված ռիսկ, օրինակ՝ փաստաթղթային տեսքով թողարկված արժեթղթերի կեղծում, խարդախություն, անթույլատրելի մուտք համակարգչային համակարգեր և այլն: Ներդրողի համար այն հանդիսանում է միջնորդավորված:
- **գործառնական (տեխնիկական, տեխնոլոգիական, կադրային)** – տեղեկատվական, էլեկտրական, և այլ համակարգերի անսարքության կամ շուկայի ոչ կատարյալ ենթակառուցվածքով պայմանավորված (այդ թվում գործառնությունների իրականացման տեխնոլոգիաների, կառավարման, հաշվառման և հսկման գործընթացների, կամ անձնակազմի գործողության կամ անգործության) սխալների պատճառով առաջացող ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների ռիսկ: Կարելի է առանձնացնել գործառնական ռիսկի հետևյալ խմբերը՝
  - տեղեկատվական ռիսկեր
  - էլեկտրական, կոմունիկացիոն համակարգերի օգտագործման ռիսկեր
  - անվանական արժեթղթերի հաշվառման համակարգի հետ կապված ռիսկեր
- **տեխնոգեն** – մարդու տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացող ռիսկեր՝ վթարներ, հրդեհներ և այլն:
- **բնական** – ռիսկ, որը կախված չէ մարդու գործունեությունից, օրինակ՝ տարերային աղետներ՝ երկրաշարժ, ջրհեղեղ, փոթորիկ և այլն:

Ըստ արժեթղթերի տեսակների

- **բաժնետոմս** - ընկերությունների բաժնետոմսերի հետ սովորական առուվաճառքի գործառնությունները համարվում են սահմանափակ ռիսկով գործառնություններ, այսինքն՝ հաճախորդի կորուստներ կրելու ռիսկը սահմանափակվում է նրա կողմից բաժնետոմսերով գործառնությունների կատարելու համար ծախսված գումարներով: Սակայն հարկ է հաշվի առնել, որ որոշակի հանգամանքներում կորուստները կարող

	«ԱՄԵՐԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ	17TR FO 72-20-06	Էջ 4/4
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՃԱԽՈՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՌԻՍԿԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ		Խմբագրություն 2	
		Ուժի մեջ է՝ 24.09.2014թ.-ից	

են առաջանալ համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում: Մասնավորապես, բաժնետոմսերի շուկայում առկա են ֆինանսական ռիսկեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործառնությունների ընթացքում առաջացող՝ շուկայական անբարենպաստ գործոններով պայմանավորված իրական վնասի ռիսկեր: Ֆինանսական ռիսկերը հետևյալն են. արժուրային ռիսկ, իրացվելիության ռիսկ, գնային ռիսկ, թողարկողի սնանկության ռիսկ:

- **Ֆյուչերս** - ֆյուչերսներում ներդրումներ կատարելու դեպքում առկա է կարճ ժամանակահատվածում մեծ գումարներ կորցնելու ռիսկ, ընդ որում հնարավոր կորուստների չափը անսահմանափակ է. կորուստները կարող են անգամ գերազանցել բրոքերի մոտ բացված հաշվին սկզբնապես մուտքագրված գումարը: Պատճառն այն է, որ ֆյուչերսների առքուվաճառքը ենթադրում է մեծ արժեք ունեցող ակտիվների գծով դիրք բացելու հնարավորություն համեմատաբար փոքր գումարներով, ինչը ստեղծում է թե նվազ միջոցներով առավել մեծ գումարներ շահելու հնարավորություն թե ներդրմանը անհամեմատ մեծ գումարներ կորցնելու ռիսկ: Եթե դուք վստահ չեք՝ հնարավոր կլինի արդյոք կառավարել այս բոլոր ռիսկերը, գերադասելի է, որ ձեռնպահ մնաք արժեթղթերի ֆյուչերսների առքուվաճառքից:
- **Օպցիոն** - Օպցիոնները նույնպես դասվում են ռիսկային ֆինանսական գործիքների շարքին, որոնցում ներդրումներն և որոնցով գործառնությունները ոչ բոլորին են նպատակահարմար: Օպցիոնների առքուվաճառքին հատուկ ռիսկերը նույնպես ենթադրում են կարճ ժամանակամիջոցում մեծ կորուստներ կրելու հնարավորություն: Օպցիոն պայմանագիր ձեռքբերած անձը շատ կարճ ժամանակահատվածում կարող է կորցնել գնված առքի/վաճառքի օպցիոնի դիմաց վճարված ողջ գումարը կամ անսահմանափակ չափով կորուստներ կրել օպցիոնի կարճ վաճառքի հետևանքով: Այս ռիսկը պայմանավորված է օպցիոնի բնույթով, այն է՝ օպցիոնը հանդիսանում է արժեզրկվող ակտիվ, որը ունի գործողության սահմանափակ ժամկետ և այդ ժամկետը լրանալուց հետո կարող է ամբողջությամբ կորցնել իր արժեքը:
- **պարտատոմս** - թեև պարտատոմսերը դասվում են զգալիորեն ցածր ռիսկայնություն ունեցող գործիքներին, սակայն ինչպես բոլոր ֆինանսական շուկայի գործիքները այն նույնպես պարունակում է իրեն բնորոշ հիմնական ռիսկեր, որոնք են՝

- Շուկայական ռիսկ
- Թողարկողի անվճարունակության ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ
- Այլ ռիսկեր

Հաճախորդ _____ (անուն/ ազգանուն,
անվանում)
(ստորագրություն)